

У Донецьку на території колишнього заводу створений центр індустриальної культури "Ізоляція". Першим показав свою експозицію сучасний китайський художник Цай Гоцян. Свій проект він присвятив шахтарям.

Експонат виставки: вагонетка, перероблена на коляску

Експонат виставки в арт-центрі "Ізоляція"

Для свого арт-проекту китайський художник використовує старі шахтні вагонетки, які він перетворює в гігантські коляски. Вбудовані в них проектори показують фрагменти з радянських кінофільмів. "Коляски" прикрашені предметами, які збереглися на території колишнього заводу "Ізоляція": бюсти Леніна, старі музичні інструменти заводського клубу, одяг робочих, іграшки з дитячого садка при заводі. Виставка Цай Гоцяна проходить в покинутих цехах донецького заводу.

Раніше це було одне з провідних підприємств по виробництву ізоляційних матеріалів, продукція якого поставлялася в республіки колишнього СРСР. У 90-і роки ринки збуту були втрачені, виробництво стало нерентабельним, завод закрили. Майже 10 років завод простояв під замком. "Рік тому нас відвідала божевільна ідея: на покинутій території заводу, де роками скоплювалися промислові відходи, створити центр сучасного мистецтва", - розповідає автор проекту Любов Михайлова.

Втілення мрії китайського художника

"Це була моя давня дитяча мрія - відвідати одну з республік колишнього Радянського Союзу", - говорить Цай Гоцян, що відповідав на Олімпіаді в Пекіні за спецефекти. Відомий художник приїхав до Донбасу створювати проект про життя шахтарського краю. Сама ж ідея "1040 метрів під землею" народилася під час спуску в одну з донецьких шахт.

Китайський художник Цай Гоцян

В основі інсталяцій Цай Гоцяна - малюнок, відео і перформанс. Створюючи полотна, художник

експериментує з порохом і вибухами. Але найголовніше - він відчуває і відображає у своїй творчості гострі соціальні проблеми. "Коли я зайшла в галерею, заповнену вугіллям і портретами шахтарів, на мене налинули дуже сильні емоції, - ділиться своїм враженням журналістка з Києва Ася Баздирева. - Дивно! Як художник з Китаю, який зараз живе і

працює у США, зміг викликати у нас такі особисті переживання?"

Арт-центр замість притулку для наркоманів

Цей проект, на думку Баздиревої, важливий не тільки для художнього середовища, але і для суспільства в цілому: він демонструє "відкриті соціальні рани саме цього регіону". Але в той же час відчувається присутність і самого художника, відзначає журналістка. "Оскільки теми, яких він торкається, - соціалізм, комуністична пропаганда, - загальні для історії як України, так і Китаю", - пояснює киянка.

"Така практика існує як в Європі, так і в Азії, - говорить інший відвідувач виставки, одеський фотокореспондент і арт-куратор Катерина Радченко. - Наприклад, в Пекіні є арт-район, створений на території колишнього заводу. На Україні заводи найчастіше простоюють, приходять в занепад, їх території стають притулком для наркоманів і дітей, що нюхають клей. Так чи не краще використовувати ці площі під культурні проекти, створювати тут музеї, дитячі учбові комплекси? Така практика дуже розвинена за кордоном".

Німецький досвід і авангард для мас

Творча команда арт-центру "Ізоляція", яка успадкувала назву колишнього заводу, інтернаціональна. Зокрема, багато ідей народжуються за участю експертів і консультантів з Німеччини. "Ми особливо уважно придивляємося до Рурської області, не тільки тому, що Бохум - місто-партнер Донецька. Рурський регіон свого часу пройшов той шлях, по якому йде зараз Донбас, і показав свій приклад. Де є постіндустріальна зона, там зароджується своя культура", - відзначила в інтерв'ю Deutsche Welle менеджер проектів фонду "Ізоляція" Олена Каравай.

Експозиція Цай Гоцяна "1040 метрів під землею"

Недавно команда фонду за підтримкою німецького Товариства з питань міжнародної співпраці

(GIZ) з'їздила в Рурську область. Дончани змогли перейняти досвід проведення нічних фестивалів індустріальної культури. Подібну ідею фонд "Ізоляція" хоче реалізувати в недалекому майбутньому в Донецьку. "Звичайно, не всі люди розуміють, що ми хочемо донести. Місцеві жителі сприймають такі перетворення насторожено. Вони питають, навіщо проводити художні виставки в стінах заводу. У свою чергу ми намагаємося показати, що є різні еталони краси. І це необов'язково красива галерея з красивими картинами в красивих рамках", - пояснює Олена Каравай.

До цього в Донецьку практично не було місць, де могли б збиратися люди, які цікавляться саме сучасним мистецтвом, пояснює менеджер "Ізоляції". Проте свою основну місію творці першого промислового арт-центру в Донбасі бачать в тому, щоб нести подібне мистецтво в маси. "Щоб арт-центр існував не тільки для вузького кола

прихильників авангардного мистецтва", - говорить Олена Каравай.